

Randvere Kooli ainekava TOIMETULEKU ÕPE	Ainekava: eesti keel	Õppeaine: eesti keel
Kooliaste: I-III arengutase		
Õppeaine kirjeldus:		
Eesti keele õppe- ja kasvatuse eesmärk toimetulekuõppes on luua õpilasele tingimused: • Eesti keel on emakeelena toimetulekuõppes sotsiaalsete oskuste, tajude arendamise, tunnetustegevuse, suhtlemise, tegevuste kavandamise ning oma ja teiste tegevuste reguleerimise vahend. • Eesti keelel on oluline osa õpilase isiksuse kujunemisel ja rahvuskultuuri omandamisel. • Kõnearenduses arvestatakse õpilase vaimse/psüühilise arengu taset ja kõnesoovi. • Vajaduse korral võetakse kasutusele verbaalset kõnet toetavad ja/või asendavad kommunikatsioonivahendid (tavaliselt lihtsustatud viiped või piktogrammid). • Eesti keele õpetamise kaudu arendatakse õpilase kõnetegevust sensomotoorsel, keelelisel ja pragmaatilisel tasandil. • Eesti keele õpetamine on lahutamatult seotud õpilase praktilise tegevusega, toimub kõikides tundides ning klassivälistes tegevustes. • Toimetulekuõppe lõpuks kujundatakse oskus kuulata jutustatud või ette loetud lühiteksti. • Grammatikaõpetust traditsioonilises tähenduses ei toimu. Eesmärgiks seatakse lihtsamate grammatiliste konstruktsioonide praktiline mõistmine ja kasutamine.		

- Suhtlemine täiskasvanuga toimub esialgu oma soovide väljendamise tasandil ning hiljem täiskasvanu suunatud/juhendatud suhtlussituatsioonides ning tegevustes, mille käigus omandatakse uusi teadmisi. Õpetaja ülesandeks on toetada verbaliseerimist, andes ette suhtlemisvahendid ja mallid, mida hakatakse järk-järgult iseseisvamalt kasutama. Õpilaste omavahelist suhtlemist soodustatakse, korraldades erinevaid koostegevusi.
- Iseseisva kirjutamiseni jõuavad vähesed toimetulekuõppe õpilased. Kujundatakse üksikute oluliste sõnade ja lühikeste lausete kirjutamise – häälimise, õigekirja ja ära kirja, oskust.
- Kõnetute õpilaste puhul on kasutusel kõnet asendavad alternatiivsed suhtlusvahendid (viiped, piktogrammids vms).

Eesti keele soovituslikus ainekavas on õpitulemuste saavutamiseks kirjeldatud tegevusi neljas valdkonnas:

- Suulise kõne mõistmine.
- Suuline eneseväljendus ja sõnavara.
- Tekstiloomine ja selle mõistmine.
- Lugemine ja kirjutamine.

I arengutase

1.-2. klassis selgitatakse välja õpilase kõne mõistmise ja verbaalse/mitteverbaalse eneseväljenduse oskused, lõimitakse kõne mitteverbaalse suhtlemisega, kujundatakse oskust kuulata, jälgida, matkida ja koos tegutseda. Õpilasi õpetatakse lühikorraaldusi kuulama ja reageerima situatsioonist lähtuvalt koos osutamise ja/või ettenäitamisega esitatud korraldustele. Õpilasi suunatakse reguleerima oma kõnet ja häälsusi grupis koostöötamise

eesmärgil. Oluline on kontakti astumine, kontaktis osalemine ja kontakti kestuse pikendamine. Kõne arendamine toimub peamiselt praktilise tegevuse ja suunatud esemelise mängu kaudu, kusjuures elementaarseks kõneks ja vokaliseerimiseks on vajalikud kaasnevad passiivsed ja aktiivsed liigutused. Lihtsate ja õpilastele arusaadavate (nende sensomotoorsetele kogemustele toetuvate) õppejuttude kaudu õpetatakse sõnu ja häälikuid eristama: häälikute järelkordamine, reageerimine eri helidele ja mürale, kõnehäälikute äratundmine, kuulmistähelepanu arendamine. Vajadusel täpsustatakse hääldust, kujundatakse oskust kõne baasiks olevate häälikukomplekside (häälik, häälikute rida, silbirida, kõnetakt, sõna) järelkordamiseks. Harjutatakse situatsioonile vastavate sõnade äratundmist ja kasutamist, võimalusel baaslausungite moodustamist. Õpitegevust ja käitumisakte motiveeritakse võimalikult meeldiva õpikeskkonna loomisega. Tegevuses osalemisele antakse positiivne hinnang.

II arengutase

II arengutasemel (eeldatavalt 3.-6. klassis) jätkub kõnearenduslik töö. Tõuseb õpilaste suutlikkus mõista ja kasutada situatsioonile vastavaid baaslauseid, kujuneb võime oma tegevust verbaalselt/alternatiivsete vahenditega elementaarselt kommenteerida. Arendatakse tegevusega kaasnevat suhtlemist, harjutatakse situatiivset dialoogi. Õpilasi õpetatakse vastama 3-4 küsimusele tajutud sündmuse või pildi põhjal. Laiendatakse baassõnavara. Sõnavara omandamine toetub suunatud tajule ja praktilisele tegevusele. Sõnavaratöös kasutatakse rühmitamise ja sobitamise ülesandeid varieeritakse objekte, objektide arvu, muudetakse rühmitamiselust. Õpetatakse oluliste/tüüpiliste tunnuste eristamist ja nimetamist. Olulised on ülesanded, milles harjutatakse kujutluste aktiveerimist verbaalse/alternatiivse teabe alusel ja kujutluste verbaliseerimist suunatult (pildi abil, kogemustele alusel). Terviksõnameetodil loetavate sõnade/märkide arv suureneb. Tehakse algust ära kirja ja võimaluse korral veerimisega. Õpilane õpib keeleliste või alternatiivsete vahenditega arusaadavalt väljendama oma põhivajadusi ja soove. Õpiülesandeid täidetakse praktiliselt või materialiseeritult. Vaimset tegevust aktiveeritakse liigutuste abil.

III arengutase Eelmistel tasemetel oli juhtivaks psüühiliseks protsessiks tajude, kolmandal tasemel kasvab mälu osakaal. See võimaldab hakata kõnelema ka mälukujutlustele toetudes. Kujuneb osaliselt kaemuslik – kujundiline mõtlemine. Õpilastel kujuneb oskus eristada kogemusi ja esitatud teavet, neid omavahel seostada. Suudetakse lühikest ja arusaadavat instruksiooni mälu säilitada ja seda arvestada õpitud ja/või harjutatud toimingute sooritamisel. Tagasihoidlikul määral areneb võime kõnega oma tegevust planeerida ja reguleerida. Õpetatakse elementaarseid lugemis- ja kirjutamisoskusi. Õpilastest kujunevad võimalikult iseseisvad noored inimesed. Suurt tähelepanu pööratakse suhtlemisoskuse lihvimisele, oskusele hankida iseseisvalt informatsiooni, edastada teateid, järgida instruksioone. Praktilisel viisil käsitletakse mõningaid grammatikateemasid. Õppetöös rakendatakse üldõpetuslikku tööviisi, kasutades valdavalt praktilisi tegevusi. Omandatud toiminguid rakendatakse ahelana, osaliselt muutuvates tingimustes. Antakse võimalus valikuteks. Õppeprotsessis kasutatakse aktiivselt IKT vahendeid. Õpilaste erinevate võimete tõttu varieeritakse õppeülesandeid, materjali keerukust, abi osakaalu ja oskuste omandamiseks kuluvat aega. Kolmandal tasemel võib õpetamine muutuda ainekeskseks.

Suulise kõne mõistmine - õpitulemused

I arengutaseme lõpuks	II arengutaseme lõpuks	III arengutaseme lõpuks
Õpilane: - eristab kõnet ja mittekõnelisi helisid; - reageerib oma nimele ja tuttavatele lühikorraldustele, teab ja/või kasutab klassikaaslaste nimesid;	Õpilane: - kuulab ja jälgib kaaslaste ja õpetaja igapäevast kõnet; - täidab üheosalisi korraldusi;	Õpilane: - mõistab igapäevakõnet; - mõistab ja täidab kaheosalisi/kolmeosalisi korraldusi; - tunneb kirjelduse järgi ära tuttavad objektid, sündmused;

• orienteerub lähiümbruses sõnade/lihtsustatud viibete/alternatiivsete suhtlusvahendite toel; • tunneb ära objekte, sündmusi ja tegevusi tähistavaid õpitud sümbolite, lihtsustatud viipeid ja sõnu, oskab neid suunamisel kasutada; • osutab nimetamisel oma kehaosadele, tegevustes kasutatavatele esemetele ja tuttavatele inimestele; • mõistab objektidevahelisi ruumisuhteid (all, peal, ees, taga, kõrval) ja neid väljendavaid keelendeid; • mõistab seost objekt-pilt-sõna; • kuulab kohaldatud lühiteksti, jälgib dramatiseeringut;	• mõistab õpitud märkide, sümbolite, sõnade ja lausete tähendust ja kasutab neid igapäevases suhtluses; • mõistab seoseid objekt-pilt-keeleüksus; • leiab eseme asukoha kirjelduse järgi; • mõistab kohaldatud lühiteksti sisu; • mõistab tuttavate objektide ja sündmuste tüüpilisi ja juhuslikke tunnuseid, neid väljendavaid keelendeid; • mõistab lihtlauset.	• mõistab igapäevaelu suhtlussituatsioonides kasutusel olevate märkide, sümbolite, sõnade ja lausete tähendust ja kasutab neid; • mõistab seoseid objekt-pilt-skeem-keeleüksus; • mõistab igapäevaseid põhjus - tagajärg seoseid; • mõistab suulist/kirjalikku kohaldatud teksti; • mõistab laiendatud lihtlauset; • seostab tuttavat verbaalset ja mitteverbaalset infot; • mõistab mõnda enamlevinud võõrsõna.	
--	--	--	--

• orienteerub lähiümbruses sõnade, lihtsustatud viibete, piktogrammide, PCS piltide vms toel.			
Suulise kõne mõistmine - õppesisu			
I arengutasemel Mittekõneliste helide ja mürade eristamine inimekõnest; inimekõne äratundmine ja erinevate helide ja mürade matkimine. Oma nimele reageerimine. Klassikaaslaste nimede teadmine. Õpilase tegevustega seotud kõne mõistmine. 2 - 3 objekti vaheliste ruumisuhete ja neid väljendavate keelendite (all, peal, ees, taga, kõrval) mõistmine. Verbaalsete või alternatiivsete vahenditega esitatud lühikorralduste ja keeldude situatiivne mõistmine.	II arengutasemel Kuulmistaju ja verbaalse operatiivmälu arendamine. Kõne rütmide (häälikuridade, kõnetaktide, sõnaridade ja lühikeste lausete järelkordamine), rütmisalmide koos- ja järelkordamine. Tähtpäevadega seotud salvide mõistmine ja õppimine. Seose objekt – pilt – sõna loomine. Objektide vaheliste ruumisuhete ja neid väljendavate keelendite (all, peal, ees, taga, kõrval) mõistmine. Esemee asukoha leidmine kirjelduse järgi. Verbaalsete või alternatiivsete vahenditega esitatud lühikorralduste ja keeldude mõistmine. Lihtsas keeles (ARE keeles) esitatud lühitekstide sisu mõistmine. Tekstide sisu taastamine pildimaterjali, skeemide ja küsimuste abil.	III arengutasemel Korralduste, juhendite mõistmine. Verbaalse ja mitteverbaalse info seostamine. Tuttavate objektide ja sündmuste äratundmine kirjelduse järgi. Seoste objekt – pilt – skeem – keeleüksus Objektide asukoha teadvustamine kahe parameetri alusel (all paremal, taga peal jne). Jutustatud/eteloetud arengule vastava eakohase teksti jälgimine ja mõistmine.	

Eneseväljendus ja sõnavara - õpitulemused		
I arengutaseme lõpuks	II arengutaseme lõpuks	III arengutaseme lõpuks
Õpilane: • annab märku oma soovidest ja vajadustest õpitud viisil; • väljendab eitust ja jaatust; • vastab arusaadavatele küsimustele 1–2 sõna või alternatiivse suhtlusvahendi abil; • nimetab lähiümbruse esemeid, temale olulisi isikuid ja tegevusi verbaalselt või õpitud alternatiivsel viisil; • tunneb ära ja nimetab mõningaid fotol või pildil kujutatud esemeid ja isikuid; • nimetab üksikuid tuttavaid üldnimetusi verbaalselt või alternatiivse suhtlusvahendi abil; • moodustab ja kasutab koos- või järelkõnes 2–3-sõnalist baaslauset;	Õpilane: • väljendab oma soove ja palub vajaduse korral abi; • osaleb situatiivses dialoogis; • nimetab reaalseid või pildil kujutatud tuttavaid objekte, nende tajutavaid tunnuseid õpitud viisil; • oskab nimetada õpitud üldnimetusi; • kommenteerib kaaslase ja oma tegevusi selle sooritamise ajal ja vahetult pärast seda verbaalselt 2-3 sõnaga (lihtsa lausungiga) või alternatiivseid vahendeid kasutades; • esitab küsimusi kaaslase tegevuse kohta; • mõistab, koostab ja kasutab oma kõnes lihtlauset;	Õpilane: • kasutab elulistes olukordades vajalikku põhisõnavara; • alustab dialoogi ja suudab selles lühiajaliselt püsida; • kirjeldab tuttavaid esemeid, inimesi, sündmusi õpitud viisil; • kasutab õpitud üldnimetusi; • kommenteerib oma tegevuse tulemust õpitud viisil; • väljendab enda kogetud emotsioone; • mõistab, koostab ja kasutab oma kõnes laiendatud lihtlauset; • jätab meelde ja edastab lühiteate; • annab verbaalselt või alternatiivsel viisil edasi lühijutu sisu; • teab peast õpitud luuletusi;

• osaleb rütmisalmide lugemisel ja ringmängudes verbaalselt või alternatiivsel viisil; • meeldetuletamisel tervitab, jätab hüvasti, palub, tänab verbaalselt või alternatiivsel viisil; • tutvustab ennast, öeldes oma nime või kasutades alternatiivset suhtlusvahendit.	• annab kuulnud teksti sisu edasi suunavate küsimuste abil verbaalselt või alternatiivsel viisil; • kordab lühikesi rütmisalme ja luuletusi; • kasutab õpitud viisil enamlevinud viisakusväljendeid kontakti astudes ja tuttavates situatsioonides; • ütleb õpitud viisil oma nime, vanuse, aadressi ja teisi olulisi andmeid; • sõnastab pildil kujutatud tegevusi 3-4 lihtlausega, toetudes skeemile ja/või küsimustele; • räägib oma tegevust praegu, enne.	• kasutab viisakusväljendeid enamlevinud suhtlussituatsioonides õpitud viisil; • oskab nimetada olulisi andmeid enda kohta; • annab kuulnud teksti sisu edasi täiskasvanu suunavate küsimuste abil; • jutustab nähtust, tehtust ja möödunud sündmustest pildi või kogemuse põhjal.
---	---	---

Eneseväljendus ja sõnavara - õppesisu		
I arengutasemel	II arengutasemel	III arengutasemel
Emotsionaalse kontakti otsimine, loomine ja hoidmine täiskasvanute ja kaaslastega. Reageerimine miimikale, intonatsioonile, kehaasendile, liigutustele. Hingamis- ja artikulatsiooniharjutused. Rütmisalmide saatmine liigutustega, kooskõne vastavalt võimekusele. Oma põhivajaduste ja soovide, nt janu, vajadus tualetti minna, väljendamine lihtsate keeleliste vahenditega (sõnad, baaslausungid) või õpitud alternatiivsete vahenditega. Küsimustele vastamine jaatavalt/ eitavalt žesti, viipe, hääliitsuse või sõnaga. Viisakusväljendite äratundmine, reageerimine, kasutamine. Oma tegevusele viitamine, ärgitatud privaatkõne alged. Tegevusaktile antud hinnangu õige - vale mõistmine.	Täiskasvanu ja kaaslasega kontakti astumise harjutamine. Osalemine situatiivses dialoogis, sh rollimängudes. Viisakusväljendite kasutamine. Oma vajaduste ja soovide väljendamine, vajadusel abi küsimine. Enda kohta olulise teabe esitamine. Tajutavate ruumi- ja ajakujutluste verbaliseerimine, ees- ja tagasõnade kasutamine. Sõnavaratöö, sh omadussõnad, mis väljendavad tajutavaid tunnuseid, levinud üldnimetused (lind-loom) ja allrühmade nimetused (koduloom-metsloom), teistes õppeainetes kasutusel olev sõnavara. Objektide ja sündmuste tüüpiliste ja juhuslike tunnuste eristamine ja sõnastamine. 3-4 sõnalise baaslause moodustamine, sh tunnuse/omaduse väljendamine.	Suhtlemine tuttavate ja võõraste inimestega igapäevastes elulistes situatsioonides. Enamlevinud suhtlemissituatsioonide väljendused. Kujutluste verbaliseerimine ja/või alternatiivsete vahenditega väljendamine. Võrdlemine plaani järgi (inimesed, aastaajad, loomad, puuviljad jne). Telefoni kasutamine. Üldistamine 2- 3 üldistustasandil, allrühmade moodustamine ja nimetamine. Elementaarsete põhjus-tagajärg seoste loomine praktilises tegevuses. Käänded (funktsioonide kaupa), pöörded igapäevases kõnes. Omadussõnad emotsioonide ja tunnete kirjeldamiseks. Väheste vabade laienditega (määrused, sihitised täiendid) lihtlause moodustamine (4-5 sõnaline lause) ja kasutamine suhtluses.

Situatsioonile vastavate sõnade ja 2-3-sõnaliste baaslausete äratundmine ja kasutamine koos- ja järeelkõnes. Esemete ja nende kujutiste rühmitamine 1 – 2 tajutava tunnuse alusel ja rühma kuuluvate objektide nimetamine. Tajutavat/pildil kujutatud tegevust kujutava lausungi kuulamine ja mõistmine konkreetset tegevust või pilti tajudes. Lähiümbruses orienteerumine sõna/lihtsustatud viipe/ PCS pildi, piktogrammi toel.	2-3-osalise pildiseeria järjestamine suunamisel. Suunavate küsimuste abil piltidel kujutatud esemete, olendite ja tegevuste nimetamine ja kirjeldamine. Tegevuspildi, olupildi, 2-3 pildist koosneva pildiseeria järgi lausete moodustamine ja jutustamine pildimaterjali, suunavate küsimuste ja skeemide abil. Oma tegevusest jutustamine olevikus ja lihtminevikus kasutades sõnu, baaslauseid või alternatiivseid vahendeid. Rääkimine suunatult kaaslase ja oma tegevusest selle sooritamisel ja vahetult pärast seda. Küsimuste esitamine kaaslastele (<i>mida teed? kus oled?</i>), küsimustele vastamine. Tuttavate tegevuste hindamine põhimõttel õige-vale, meeldib – ei meeldi. Mõisted <i>täht-sõna</i>, nimetamine/ äratundmine ja leidmine/märkimine.	Passiivse ja aktiivse sõnavara laiendamine ja täpsustamine. Salmide õppimine kuulamise järgi Kuni 6-osalise pildiseeria järjestamine ja selle järgi jutustamine. Kuuldud jutukese või info ümberjutustamine (edastamine)
---	--	--

Lugemine - õpitulemused		
I arengutaseme lõpuks	II arengutaseme lõpuks	III arengutaseme lõpuks
Õpilane: • loeb infot fotolt ja joonistatud pildilt; • loeb PCS pilti, piktogrammi vms; • loeb sümbolite abil päevakava, tegevuste järjekorda; • eristab õpitud tähti teistest sümbolitest; • tunneb sõnakuju järgi oma nime; • loeb üksikuid õpitud sõnu terviksõnameetodil.	Õpilane: • loeb tegevuspilti; • loeb piltskeemi; • kuuleb ja eristab häälikut häälikute reas ja sõnas; • häälib õpetaja abiga lihtsa silbistruktuuriga sõnu; • tunneb joonistähti; • loeb veerides lihtsa häälikustruktuuriga 1–2-silbilisi sõnu ja lühilauseid.	Õpilane: • eristab erinevaid häälikuid ja nende järjekorda lihtsa silbistruktuuriga sõnades; • häälib iseseisvalt lihtsa silbistruktuuriga sõnu; • tunneb kirjatähti; • loeb erineva pikkusega lihtsa silbistruktuuriga sõnu ja lühilauseid; • leiab abiga vajalikku infot jõukohaseks kohandatud retseptist, telekavast jms; • oskab lugeda lihtsaid teabetekste, e-kirju jms.

Lugemine - õppesisu		
I arengutasemel	II arengutasemel	III arengutasemel
Situatsioonide lugemise oskuse kujundamine ja täiendamine. Tuttavate situatsioonide äratundmine ja käitumine vastavalt õpitud reeglitele. Harjumine uudsete olukordadega. Esemete ja nende funktsiooni äratundmine, rühmitamine vastavalt esemete funktsioonile. Foto, pildi, sümboli ja terviksõna lugemisoskuse kujundamine. Piltpäevakava lugemine. Tähekujude õppimine, eristamine teistest sümbolitest. Nimede (oma nimi, kaaslaste nimed) lugemine terviksõnameetodil. Lapse jaoks igapäevaselt oluliste sõnade lugemine terviksõnameetodil.	Situatsioonide lugemise oskuse arendamine; uudsed olukorrad; reeglite mõistmine ja järgimine uudsetes olukordades. Tegevuspildi vaatlemine, pildil kujutatu mõistmine. Piltskeemidena esitatud tööjuhiste lugemine. Häälimisoskuste kujundamine, hääliku leidmine sõnas (algul, keskel, lõpus; soovitatavalt helilised häälikud). 3-4-häälikuliste sõnade kooshäälimine. Hääliku- ja tähevahelise seose loomine. Joonistäheddes kirjutatud sõnade, sõnaühendite, lühilause lugemine.	Iseseisev toimetulemine uudes olukorras; käitumisreeglite märkamine, mõistmine ja järgimine. Lühikese ja ülipika (täis)hääliku diferentseerimine kuulmise teel. Sõnade iseseisev häälimine. Väiketäheddes kirjutatud sõnade, teksti lugemine. Sõnaühendi, lihtlause lugemine. Lihtsas keeles (ARE-keeles) tekstide lugemine. Teabeteksti, e-maili lugemine.

Kirjutamine - õpitulemused		
I arengutaseme lõpuks	II arengutaseme lõpuks	III arengutaseme lõpuks
Õpilane: - eristab õpitud tähti teistest sümbolitest; - teeb näidise järgi lihtsamaid kirja eelharjutusi; - kasutab koostegevuses enese väljendamiseks talle igapäevaselt olulisi digivahendeid.	Õpilane: - tunneb ja kirjutab joonistähti; - kirjutab lühikesi õpitud sõnu, sh oma nime; - teeb tähthaaval ära kirja; - oskab õppetegevustes suunamisel kasutada tuttavaid digivahendeid ja tuleb koostegevuses toime ohutu internetikasutusega.	Õpilane: - eristab kuulmise teel ja märgib abiga lühikest ja ülipikka (täis)häälikut - tunneb kirjatähti ja kirjutab kirjatähti; - kirjutab iseseisvalt sõnu, sõnaühendeid ja lühilauseid; - sooritab ära kirja sõna, sõnaühendi või lühikese lause kaupa; - kirjutab allkirja; - kasutab võimalikult ohutult tuttavaid digivahendeid, internetiotsingut ja sotsiaalmeediat; - oskab kirjutada ja saata lihtsamaid e-kirju.

Kirjutamine - õppesisu		
I arengutasemel	II arengutasemel	III arengutasemel
Joonistus- ja kirjutamisvahendite kasutama suunamine. Kritseldamine, joonistamine, värvimine. Kirja eelharjutused, silma ja käe koostöö arendamine. Peenmotoorika arendamine. Tähekujude õppimine erinevate meelte kaudu: tähekujude läbi kõndimine, maalimine, voolimine, kirjutamine erinevale pinnale erinevate vahenditega jms Kirjutamine pildikaartide abil. Koostegevuses päevakava koostamine piltide ja sümbolite abil. Vajadusel kõnet asendava või toetava suhtlustahvli ja/ või digivahendi kasutamine koostegevuses enda soovide väljendamiseks.	Kirjutamine pildi- ja sõnakaartide abil. Suunamisel päevakava koostamine sümbolite ja sõnakaartide abil. Joonistähete kirjutamise õppimine. Oma nime kirjutamine. Ärakiri (ladumine, kirjutamine). Arvutiklaviatuuri tundmaõppimine, ärakiri arvutis. Vajadusel kõnet asendava või toetava suhtlustahvli ja/ või digivahendi kasutamine suunamisel enda soovide ja mõtete väljendamiseks.	Päevakava/nädalakava iseseisev koostamine. Kirjatähtede kirjutamise õppimine. Suur algustäht nimedes, lause alguses. Kirjutamine igapäevaelus (allkiri, blankettide täitmine, arvutikeele väljendid jms). Käsitsi kirjutamine ja kirjutamine nutiseadmes. Suunatud internetiotsing. Vajadusel kõnet asendava või toetava suhtlustahvli ja/ või digivahendi kasutamine enda soovide ja mõtete väljendamiseks.